

Expremiér Paroubek o úporné, trestuhodné snaze Fialovy zločinecké vlády ovládnout a zpolitizovat celý státní aparát

- CZ24 News | 9. června 2022

ČESKO: K předchozí vládě mohu mít celou řadu připomínek, ale musím konstatovat, že respektovala zákon o státní službě a v zásadě se nesnažila zpolitizovat výkon státní správy.

Ve funkcích na ministerstvech se usazovali v průběhu času lidé více či méně spojení s různými politickými stranami. A nikdo to moc neřešil. Snahou bylo zachovat nezávislost státní služby.

Pro zajímavost, ministerstva, ústřední úřady a jejich příspěvkové organizace zaměstnávají v tomto roce téměř 490 tisíc zaměstnanců. Nejpočetnější kategorií jsou učitelé, jichž je téměř 177 tisíc. Dále následují nepedagogičtí pracovníci, kterých je 76 tisíc, vojáci 27 tisíc a příslušníci ozbrojených složek (policie, vězeňská služba, celníci), jichž je 68,5 tisíce. Úředníků pod zákonem o státní službě je 65 tisíc. Je dobré si toto číslo zapamatovat, když někteří politici straší obřím nárůstem administrativy, respektive obrovskými počty pracovníků zaměstnaných na ministerstvech. Oněch 65 tisíc lidí není zase takový počet, který by stát neunesl. Ale pokud chci zmást veřejnost budu vždy používat vyšší číslo státních zaměstnanců, tedy těch téměř 490 tisíc osob. To už je opravdu hodně, ale chce někdo snad snižovat počty učitelů nebo vojáků anebo zaměstnanců ozbrojených složek? Na chodu státu by se to projeвило negativně.

Pět předsedů poslaneckých klubů vládních politických stran předložilo do sněmovny počátkem června do prvního čtení návrh novely zákona o státní službě. Za navrhovatele shrnul přednosti návrhu M. Benda z ODS.

- Podle něj dojde ke zjednodušení a zrychlení přijímání pracovníků do státní služby, ke zjednodušení procesních podpisů, které komplikují výběrová a vstupní řízení.
- Druhým principem, o němž se vládní novela opírá, je rozšíření okruhu osob, které se mohou účastnit výběrových řízení na představené, což by prý zvýšilo konkurenci ve státní službě.
- Třetí podstatnou změnou je nahrazení náměstků pro řízení sekcí vrchními řediteli sekcí.

Na jednu stranu chápu zájem vládních stran o zpružnění přijímání talentovaných zájemců do státní služby. To je dnes opravdu poněkud krkolomné. Ale v zásadě, přes hezká slova představitelů vládních stran, lze vidět jejich snahu v poněkud realističtějším světle:

- Na ministerstvech mají být po uplatnění této novely pouze političtí náměstci. A to již pravděpodobně nikoliv jen maximálně dva, ale teoreticky jich může být třeba deset.
- Ze současných odborných náměstků, kteří podle stávajícího znění zákona zůstávají na ministerstvu i po změně vlády a ministra v čele resortu, se mají stát vrchní ředitelé sekcí.
- Má být zavedeno pětileté funkční období vrchních ředitelů sekcí a dalších vedoucích státních úředníků.
- Má být zrychleno výběrové řízení na obsazování míst ve státní správě.
- Běžná úřednická místa by se obsazovala ve zjednodušeném výběrovém řízení

- Zaniknout by měl institut námitek proti průběhu a výsledku výběrového řízení s tím, že neúspěšní adepti by nově mohli využít stížnost podle správního řádu.

Rozeberme si trochu detailněji navrhované změny:

- Protože političtí náměstkové nepatří „pod státní službu“, nemají vlastně možnost řídit odborné útvary a pracovníky, protože v podstatě pod sebou nemají mít žádnou agendu. A tak jediné, co mohou vlastně dělat, je radit se s ministrem, tedy být jakýmsi jeho fajnovými poradci s mnohem vyššími platy nežli měli poradci dosud, se služebním automobily (s řidičem i bez něj), se sekretariátem k plnění jejich pokynů. Náměstek ministra podle tohoto návrhu nemá žádnou zodpovědnost, žádnou starost o odborné úředníky.

- Tuto starost přebírají vrchní ředitelé, což budou dosavadní odborní náměstci, ovšem již bez „definitivy“, neboť budou podléhat po pěti letech výkonu své funkce výběrovému řízení. To, že to naruší stabilitu aparátu a chuť mnoha dosud stabilizovaných vedoucích pracovníků aparátu ministerstev se angažovat, je zřejmé. Jejich pracovní poměr se z doby neurčité mění na dobu určitou. A ještě jedna pikanterie. Pokud byli jmenováni před více než pěti lety, doba určitá pro jejich jmenování do funkce skončí dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

- Evropská komise vždy v minulosti vyžadovala a kladla jako základní podmínku pro čerpání evropských fondů existenci **standardního** zákona o státní službě. Tato novela zákona o státní službě, zřejmě nebyla projednána s Evropskou komisí. To, že poslanecký návrh předsedů klubů vládních stran nebyl zaslán na jednotlivé resorty a dán k dispozici jejich právním pracovištím, je už jen dokreslující detail. Meziresortní připomínkové řízení k novele mělo probíhat od 16. do 27. května (!), což není zrovna dlouhý čas na konzultace k tak závažné právní normě. Podle všeho, ministerstva žádnou oponenturu k poslanecké novele tohoto veledůležitého zákona ani nedodala.

Zamysleme se tedy nad možnými dopady této novely

Přes krásná slova o zpružnění výběrových řízení, rozšíření okruhu osob ve výběrových řízeních, jejich zjednodušení a zrychlení, je více než zřejmé, o co vládní koalici jde. Je to snaha dostat státní správu pod větší vliv a kontrolu stran vládní koalice. No a samozřejmě, ona hromadná výběrová řízení na desítky míst vrchních ředitelů ve státním aparátu budou znamenat prosazení desítek exponentů stran vládní koalice na vedoucí místa ve státním aparátu. Na místa, která by měla být ryze odborného, expertního charakteru, přijdou často zasloužilí straníci či s vládními stranami spjatí lidé, jejichž hlavní kvalifikací bude loajalita k současné vládě. Jde tedy o to, přepsat v dohledné době, v průběhu jednoho volebního období především vedoucí místa ve státní správě lidmi z koalice. A samozřejmě, pokud se vymění vrchní ředitelé, budou se měnit i aparáty jednotlivých ministerstev a ústředních úřadů. Státní správa „zposlušná“, neboť úředníci budou brát více v potaz názory ministra a svých nadřízených, jimž se budou snažit ve svých stanoviscích, doporučeních i rozhodováních vyhovět. Tedy, pokud nebudou chtít ohrozit svou další kariéru luxusem vlastních názorů, „pravdu“ si raději nechají pro sebe.

Navrhované změny by zcela jistě přinesly politizaci státní správy a rozkolísaly by poměrně dlouho a těžce budovanou stabilitu a odbornost. Ta je ve všech vyspělých evropských zemích základem její efektivnosti.

Podíváme-li se do naší historie, pak příkladem může být období první republiky, v němž státní správa fungovala dobře právě proto, že byla systémově i personálně prakticky v nezměněné podobě po státním převratu v říjnu 1918 převzata z Rakouska-Uherska.

Předkladatelé novely zákona vůbec nezmiňují, jaká je situace ve vyspělých zemích u našich sousedů

(Německo, Rakousko). Státní správa tam funguje podobně, jako fungovala u nás za první republiky.

Závěrem chci vyjádřit přesvědčení, že politizaci státní správy, kam tento vládní návrh směřuje, nepovažuji za rozumný a efektivní krok. Místo kvalitních a nezávislých úředníků přijdou naopak lidé méně zkušené a většinou také méně kvalitní.

Za přímo nebezpečné považuji, že úpravou zákona o státní službě se může vláda dostat do rozporu s Evropskou komisí, což může ohrozit čerpání evropských peněz v příští finanční perspektivě Evropské unie. Tedy v sedmiletém období let 2024 - 2031.

[ZDROJ](#)